

WPPSI-III-NL uitwerking losse subtesten

Lisa Flinkevleugel, orthopedagoog (L.Flinkevleugel@debascule.com)

September 2011

1. Blokpatronen

Performale kernsubtest voor beide leeftijdsgroepen.

Deze subtest is ontworpen als maat voor het vermogen om abstracte visuele informatie te verwerken en samen te voegen, non-verbale conceptformatie, visuele perceptie en organisatie, simultane informatieverwerking, visuo-motorische coördinatie, leercapaciteit en de vaardigheid om een figuur en achtergrond te onderscheiden bij visuele stimuli. Bij jonge kinderen doet deze subtest een beroep op visuele observatie en de vaardigheid om visueel te matchen evenals de vaardigheid om visuele en motorische processen te integreren.

Problemen in de visueel-motorische coördinatie is in veel gevallen de oorzaak van een slechte presentatie. Ook zal motorische traagheid de score drukken.

Deze test is relatief cultuurneutraal en de betrouwbaarheid is goed. Dit komt doordat deze test dwingt tot het systematisch inzetten van probleemoplossingsstrategieën van een hogere orde.

Kwalitatieve analyse:

Je kan onderscheid maken tussen het haastige, impulsieve type en het rustige, weloverwogen type. Verder kan je verschillen waarnemen in attitude en emotionele reacties. De een geeft snel op of vindt de taak erg vervelend, de ander zet door en blijft zelf als de tijd al om is nog bezig.

2. Informatie

Verbale kernsubtest voor beide leeftijdsgroepen.

Bij deze subtest gaat het vooral om de toetsing van algemene kennis op uiteenlopende gebieden die voor iedereen toegankelijk zijn. Zodoende kunnen de prestaties op dit onderdeel inzicht geven in het algemene kennisniveau, de alertheid van de persoon ten opzichte van de wereld en de sociale omgeving waarin hij zich bevindt. De test doet verder een beroep op functies als lange-termijngeheugen, de vaardigheid om informatie van school en de omgeving uit het geheugen op te halen, auditieve waarneming en begrip en verbale expressieve vaardigheden.

Dit is een maat voor *crystallized* intelligentie.

3. Matrix redeneren

Performale kernsubtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar.

Met deze subtest wordt de verwerking van visuele informatie en abstracte denkprocessen gemeten. Er zijn 4 verschillende soorten opgaven binnen deze subtest te onderscheiden: het aanvullen van patronen, classificaties, analog redeneren en serieel redeneren.

Dit is een maat voor *fluid* intelligentie. Deze test is relatief cultuurneutraal en geeft een betrouwbare schatting van algemene intellectuele vaardigheden.

4. Woordenschat

Verbale kernsubtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar

Een belangrijk aspect van de testopgave is het onder woorden brengen van gedachten. Het gaat om het aantal woorden dat iemand kent. Daarnaast meet de test onder andere leercapaciteit, lange-termijngeheugen, de mate van taalontwikkeling, auditieve waarneming en begrip, verbale conceptualisatie, abstract denken en verbale expressie.

Zowel scholing als het culturele klimaat waarin iemand zich bevindt beïnvloed in sterke mate de testprestatie. Een vocabulaire test geeft echter een goede indicatie van iemands algemene intelligentie.

5. Plaatjes concepten

Performale kernsubtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar.

Deze test is een maat voor abstract, categoriaal redeneren. De oplossingen van de makkelijkere opgaven worden doorgaans gevonden door redeneringen die zijn gebaseerd op concrete representatie (bv. kleur, vorm, verschijning). Oplossingen voor de moeilijker opgaven worden doorgaans verkregen door redeneringen die zijn gebaseerd op meer abstracte representaties (bv. zoals de functie van een object).

6. Symbool zoeken

Aanvullende performale subtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar.

Deze subtest is een maat voor het korte-termijngeheugen, visuo-motorische coördinatie, cognitieve flexibiliteit, visuele discriminatie, concentratie en een stukje auditief begrip, perceptuele organisatie, planning en leervermogen.

Kwalitatieve analyse:

Snel afgeleid, zwakke concentratie, overzicht houden, organisatie, overdreven aandacht voor details, impulsiviteit, reflexiviteit, motivatie, doorzettingsvermogen, emoties, competitiviteit etc.

7. Woord redeneren

Verbale kernsubtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar.

Deze taak doet een beroep op verbaal begrip, analogieën, redeneervermogen, de vaardigheid om verschillende soorten informatie te integreren en samen te voegen, verbale abstractie, domeinkennis en de vaardigheid om alternatieve concepten te genereren.

8. Substitutie

Performale kernsubtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar.

De subtest is een maat voor het korte-termijngeheugen, leervermogen, visuele perceptie, visuo-motorische coördinatie, visuele scanning, cognitieve flexibiliteit, aandacht en motivatie. Tevens meet de subtest visuele en sequentiële verwerking.

Deze test is een minder betrouwbare voorspeller van de intelligentie. Snelheid is een zeer bepalende factor. Concentratieproblemen en emotionele reactiviteit bij taken die een zekere inspanning vereisen kunnen zorgen voor een lagere score. Een slechte prestatie zal in dit geval eerder te wijten zijn aan mentale inefficiëntie, dan aan een lage intelligentie.

9. Begrijpen

Aanvullende verbale subtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar.

Deze subtest is ontworpen als maat voor verbaal redeneren en conceptualiseren, de vaardigheid om gebeurtenissen uit het verleden te evalueren en te gebruiken, verbaal begrip en expressie, kennis over conventionele normalen ten aanzien van gedrag, sociaal inschattingsvermogen en gezond verstand.

Het feit dat het kind bij deze taak de antwoorden zelf moet formuleren en niet kan kiezen uit verschillende antwoordalternatieven, maakt de test waardevol als aanvulling op je onderzoek of bij het stellen van een klinische diagnose. Antwoorden kunnen inzicht geven in het algemene kennisniveau, het wereldbeeld en de sociale relaties. Het kind zal eerst de bewoording en formulering van de vraag moeten begrijpen. De vragen informeren naar het hoe en waarom van alledaagse situaties en afspraken. Dit vergt van het kind een goed voorstellingsvermogen en een analyse van het onderwerp. Bovendien bestaat er dikwijls meer dan een juiste oplossing en moet het kind dus meer mogelijkheden overwegen en evalueren. Dit vereist flexibiliteit in denken, abstractie is eveneens nodig om een onderscheid te kunnen maken tussen verschillende redenen.

In nog sterkere mate dan bij de subtest Woordenschat wordt hierbij een beroep gedaan op de expressieve taalvaardigheid.

10. Onvolledige tekeningen

Aanvullende performale subtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar.

De subtest is ontworpen als maat voor visuele perceptie en organisatie, concentratie en visuele herkenning van essentiële kenmerken van objecten.

In feite meet de test of het kind in staat is essentiële van niet-essentiële details te onderscheiden, maar ook dit wordt gedeeltelijk bepaald door de kennis die het kind op voorhand heeft van de eigenschappen van de afbeelding. In die zin is deze test een goede non-verbale tegenhanger van de subtest Informatie vanwege het beroep dat wordt gedaan op algemene feitenkennis, maar dan in visuele vorm.

Bij deze test is er weinig sprake van leereffect en hij kan dus met een vrij kort interval worden herhaald. De test neemt weinig tijd in beslag. De test is zeer geschikt voor het testen van intelligentie op een lager niveau.

11. Overeenkomsten

Aanvullende verbale subtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar.

Deze subtest is ontworpen als maat voor verbaal redeneren, conceptformatie, auditief begrip, geheugen, vermogen om onderscheid te maken tussen relevante en niet-relevante kenmerken en verbale expressie.

De subtest gaat na hoe goed het kind logisch classificerend kan denken en verbanden weet te ontdekken die niet direct voor de hand liggen, maar die wel essentieel zijn. Het soort antwoord dat het kind geeft zegt iets over de logica van het denkproces van het kind.

Deze subtest geeft een betrouwbare meting van de intelligentie. Hoewel men zou verwachten dat de prestaties op deze taak hoofdzakelijk bepaald worden door taal- en woordkennis, blijkt dat ook met gebruik van makkelijke woorden zeer moeilijke opgaven kunnen worden geconstrueerd.

12. Receptieve woordenschat

Verbale kernsubtest voor kinderen van 2;6-3;11 jaar.

Optionele verbale subtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar.

Deze taken doen een beroep op het begrip van auditief aangeboden aanwijzingen, auditieve en visuele discriminatie, auditief geheugen, auditieve verwerking en integratie van visuele perceptie en auditieve input, maar ook werkgeheugen en fonologisch geheugen.

13. Figuur leggen

Performale kernsubtest voor kinderen van 2;6-3;11 jaar.

Aanvullende performale subtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar.

De subtest is ontworpen als maat voor visuo-perceptuele organisatie, integratie en samenvoeging van deel-geheelrelaties, non-verbaal redeneren, trial-and-error leren, spatiële vaardigheden, visuo-motorische coördinatie, cognitieve flexibiliteit en volharding.

Dergelijke puzzeltaken leveren over het algemeen weinig betrouwbare resultaten op. De beste eigenschappen van Figuur Leggen zijn de kwalitatieve aspecten. De wijze waarop het kind de taak benadert en uitvoert, vertelt iets over zijn/haar manier van denken en werken; bijv. gebruikt het kind inzicht of trial-and-error, hoe reageert hij/zij op eigen fouten etc.

14. Plaatjes benoemen

Aanvullende verbale subtest voor kinderen van 2;6-3;11 jaar

Optionele verbale subtest voor kinderen van 4;00-7;11 jaar

Deze taken doen een beroep op expressieve taalvaardigheden, het kunnen terughalen van woorden uit het lange-termijngeheugen en het vermogen om verbanden te leggen tussen visuele stimuli en taal.